

Date: 5th April, 2012

လၢတၢ်ပၢ်ပနီၣ်မၤလၢကပီၤက့ၤကညီပိၣ်မုၢ်ကရၢမုၢ်န့ၢ်
“တၢ်ကိးသတြီထီၣ်ဒ်သိးပိၣ်မုၢ်တဖၣ်ကပၣ်ယုၣ်အါထီၣ်တၢ်လၢတၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်အကျိၤအကျဲအဂီၢ်”

ကညီပိၣ်မုၢ်ကရၢအမုၢ်န့ၢ်အံၤ မ့ၢ်တၢ်မၤလၢကပီၤတၢ်မၤတၢ်သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်,ပၢ်ဒိၣ်ပၢ်လုၢ်ပၢ်ပွၤတၢ်ဖံးတၢ်မၤလၢကညီပိၣ်မုၢ်တဖၣ်ခဲလၢ်မၤဝဲန့ၣ်လီၤ.ကညီပိၣ်မုၢ်ကရၢဟ့ၣ်တၢ်တိၣ်ခိၣ်ရဲၤခဲဒီးတၢ်မၤစၢၤလၢကညီပွၤတတၢ်လီၤဆီဒၣ်တၢ်ဆူပိၣ်မုၢ်ပိၣ်မၤ,ဒီးဖိသၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်ဝဲလၢအနီၣ်လၢအဆံလံၤလံၤန့ၣ်လီၤ.လၢတနီၣ်အံၤ,ပက့ၤမုၢ်သကၢ်တၢ်ကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်လၢအမ့ၢ် တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်ဆူပထံလီၢ်ကီၢ်ပုၤ,လီၢ်အိၣ်လီၢ်ဆိးအလီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပတသ့ၣ်ညါလီၤတၢ်ဒီးလၢတၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်အံၤ ကကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်သပုၤကတၢ်ခါန့ၣ်ဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ်ပနၢ်လၢ တၢ်ဆၢကတီၢ်တုၤယီၤလၢ ကညီဖိခဲလၢ်ကမၤတၢ်အဂ့ၤကတၢ်လၢ ကဟဲစိၣ်န့ၢ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်ဆူပပုၤကလုၢ်အအိၣ်န့ၣ်လီၤ. ပနၢ်လၢပိၣ်မုၢ်အတၢ်ပၣ်ယုၣ်လၢတၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်အကျိၤအကျဲအပူၤ မ့ၢ်တၢ်တခါလၢအလီၢ်အိၣ်သပုၤကတၢ်ခါနီၢ်နီၢ်လၢ တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်ကကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်အဂီၢ်ဒီး တၢ်ကဲဘျုးလၢပပုၤတတၢ်ဒီးတဖုညါအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤအလီၢ်အိၣ်ဝဲသပုၤကတၢ်လၢတၢ်ကဟဲလုၢ်ပၢ်ပွၤပိၣ်မုၢ်အတၢ်န့ၣ်လီၤပၣ်ယုၣ်လၢတၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်အကျိၤအကျဲ မ့ၢ်လၢတၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်တခါလၢအဘၣ်တၢ်ပၢ်ပနီၣ်အိၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်ဒ်ဘၣ်ညါန့ၣ်လီၤ.

ကညီပိၣ်မုၢ်ကရၢတူၢ်ဘၣ်တၢ်ဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မုၢ်ဒ် ကညီဖိခဲလၢ်လၢ အအိၣ်လၢသးမိၤစိရဲၤသန့တၢ်မၤဟးဂီၤပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခဲးယၢ်တၢ်သဘံၣ်ဘၣ်အပူၤ, တၢ်မၤဆူၣ်,တၢ်မၤဟးဂီၤသဝီတဖၣ်,ဒီးဘၣ်ယုၢ်ထူၣ်ဖျဲးဟးထီၣ်ကွဲၣ်လၢအကစၢ်တၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအလီၢ်ဆူတၢ်လီၢ်လၢအပူၤဖျဲးအလီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပိၣ်မုၢ်ပိၣ်မၤတဖၣ် ဘၣ်လုၢ်ထီၣ်တၢ်လံၤအသးခိဖျိအပၢ်,ဖိဝၤ,ဒီး ဖိတဖၣ်ဘၣ်လီၢ်မၤကွဲၣ်, လၢတၢ်ဂုၢ်လိၣ်လၢတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပဘၣ်အိၣ်လီၤတဲာ်တၢ်ဒီးဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ လုၢ်ဒိၣ်ထီၣ်က့ၤပဖိထဲတဂၤမိၤန့ၣ်လီၤ. ဒီးလၢန့ၣ်အမဲာ်ညါ ပိၣ်မုၢ်တဖၣ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢခဲာ်ဒီးသ့ၣ်ထံးတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးတၢ်မၤဟးဂီၤန့ၣ်လီၤ. ပမၤတၢ်တၢ်လၢပကဟုကယၢ်ပဟံၣ်ဖိယီဖိ,လၢတၢ်သဘံၣ်သဘၣ်အကတီၢ်,ဘၣ်ဂုၢ်လိၣ်လၢတၢ်လုၢ်ဒိၣ်ထီၣ်အဂီၢ်,ကဟုကယၢ်ပဖိပလံၤ,ဟ့ၣ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့,ဒီးပဘၣ်ဒုးသ့ထီၣ်ဘၣ်ထီၣ်ပကစၢ်ဒၣ်ဝဲပသးန့ၣ်လီၤ.

ကညီပိၣ်မုၢ်ကရၢ တိၣ်ခိၣ်ရဲၤမဲကဲခိၣ်ကဲန့ၢ်တၢ်လံၤလၢ ကညီတတၢ်ဟီၣ်ကဝီၤကိးဘၣ်ဒဲးအပူၤ,လၢဟံၣ်လၢယီၤ,လၢပုၤတတၢ်အပူၤ,လၢတၢ်ကတိၤန့ၢ်ခဲးတၢ်,ပုၤဂ့ၢ်ဝီတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဒီးလၢထံၣ်ဂီၢ်သဲးအပူၤန့ၣ်လီၤ.ကညီပိၣ်မုၢ်ကရၢန့ၣ်ဝဲလၢ ပအိၣ်ဒီးမုၢ်ဒါလၢအရူဒိၣ်ဖးဒိၣ်လၢပကဘၣ်ပၣ်ယုၣ်မၤသကိးတၢ်လၢ တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်အကျိၤအကျဲအပူၤ ခိဖျိပတၢ်လဲၤခိဖျိ, ပတၢ်ထံၣ်တၢ်ဆိကမိၣ်, ဒီးပတၢ်ကဲခိၣ်ကဲန့ၢ်အဖိခိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်ပဝဲကိးဂၤဒဲးမုၢ်လုၢ်တၢ်ပၢ်အသိး တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်အထူအယိာ် မ့ၢ်ကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်လၢ ကီၢ်ပယီၤအပူၤန့ၣ် ပနၢ်လၢ ပိၣ်မုၢ်တၢ်ထံၣ်တၢ်ပၢ်သးဒီး ပိၣ်မုၢ်တၢ်ပၣ်ယုၣ်မၤသကိးတၢ် မ့ၢ်တၢ်လၢအလိၣ်နီၢ်နီၢ်လၢတၢ်ကသ့ၣ်ထီၣ်ကညီကီၢ်လၢအဂၢ်ကျၢၤဒီး ကၤယၢ်ပတၢ်ဆဲးတၢ်လၢလၢပပၢ်ကဖၢလၢဘၣ်ပသးလၢအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပိၣ်မုၢ်ပိၣ်မၤတဖၣ် အတၢ်ပံးန့ၢ်တၢ်မုၢ်ဒါလၢအရူဒိၣ်လၢ တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်အကျိၤအကျဲအပူၤအံၤဘၣ်တၢ်ပၢ်ပနီၣ်တၢ်အိၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်ဒိဘၣ် ခိဖျိထံၣ်ဂုၤကီၢ်ဂၤပုၤတတၢ်တဖၣ်လၢအဘျီတဖၣ်အဘျီလံၤန့ၣ်လီၤ. ဘီမုၢ်စၢ်ဖျိကရၢ ဘိးဘၣ်ရၤလီၤတၢ်အိၣ်ဖျိအတၢ်ဆၢတဲာ်အနီၣ်ဂံၢ် ၅ ခါလၢအလီၤဆီလိာ်သးဘၣ်ဆၣ်မုၢ်တၢ်တမံၤယီၤ လၢအမ့ၢ်တၢ်ကိးသတြီထီၣ် လၢတၢ်က ဘၣ် မၤအါ ထီၣ် ပိၣ်မုၢ်တၢ်ပၣ်ယုၣ်မၤသကိးတၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ် အၢၣ် လီၤတူၢ်လိာ်တၢ်ဘိးဘၣ်ရၤလီၤတၢ်အိၣ်ဖျိအတၢ်ဆၢတဲာ်နီၣ်ဂံၢ် ၂ ခါအပူၤဟံၣ် ဖျါထီၣ် ဝဲ တၢ်လၢအဘၣ်ထွဲဘၣ်ပးထဲဒၣ်ဒီး ပိၣ်မုၢ်အမူအဒါလၢတၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်အကျိၤအကျဲ, ဒီးတၢ်အၢၣ်လီၤတူၢ်လိာ် တၢ်ဘိးဘၣ်ရၤ တၢ်အိၣ်ဖျိတၢ်ဆၢတဲာ်နီၣ်ဂံၢ်အဂၤ၃ခါဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဘၣ်ပးဒီးတၢ်ခိဆၢသ့ၣ်ထံးတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးဖဲတၢ်ဒုးတၢ်ယၢ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

၁.တၢ်အိၣ်ဖျိတၢ်ဆၢတဲာ်နီၣ်ဂံၢ် ၁၃၂၅ ဒီးတၢ်အိၣ်ဖျိတၢ်ဆၢတဲာ်နီၣ်ဂံၢ် ၁၈၈၉ ဟံၣ်လီၤဝဲလၢပိၣ်မုၢ်တၢ်ပၣ်ယုၣ်မၤသကိးမ့ၢ်တၢ်လိၣ်နီၢ်နီၢ်လၢတၢ်မၤတၢ်ဆၢတဲာ်လၢတၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်အကျိၤအကျဲ,လၢတၢ်ကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်သိအကတီၢ်,ပဒိၣ်တၢ်ပတၢ်ပြးဒီးလၢတၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

၂. တာအိန်ဖိုင်တာဆာတဲာ်နီဂံဂံ၁၈၂၀, နီဂံဂံ၁၈၈၈ဒီးနီဂံဂံ၁၉၆၀ယုထီဂံဝဲလၢတာကဘၣ်၌တုာ်သ့ဂံထံးတာစုဆူဂံခိဂံတကးဒီးတာကဘၣ်ဟံးဂံဝဲလၢပုမၤကမၣ်တာန့ဂံလီၤ.

ဘီမုာ်ထံကီာ်တဖၣ် မုာ်အိန်ဒီးတာအာဂံလီၤတဖၣ်ထဲလဲဂံထဲလဲဂံဘၣ်ဆၣ် ပိာ်မုာ်တဖၣ် အတာကဲထီဂံခါဂံစးလၢတာမုာ်တာခုာ်အကျိၤအကျဲအံၤ မုာ်တာလၢအဂံာ်စါဒိဂံမးလၢဟီဂံခိဂံဒီးဘၣ်ညါန့ဂံလီၤ. ဘီမုာ်စါဖိဂံကရၢအကစါဒိဂံဝဲတာမၤလိယံထံအပူၤပာ်ဖျါထီဂံဝဲလၢ “ပိာ်မုာ်တဖၣ်အတာပၣ်ယုာ်မၤသကိးတာအနီဂံဂံစုၤန့ဂံဒီးပိးမုးကယၤဒီးခါဂံစးဒိပုၤလၢအဆဲးစုမုာ်ကျါသ့အသိးနီဂံဂံစုၤန့ဂံဒီးသၢမုးကယၤဒီး တာတယုထာထီဂံပိာ်မုာ်တဖၣ်လၢတာကဲခိဂံကဲန့မ့တမ့ာ်ပုၤလၢအမၤယုမၤဖိးတာလၢတာဘၣ်စၢလၢဘီမုာ်စါဖိဂံကရၢတာကတိာ်တာမုာ်တာခုာ်အပူၤနီတဘျီဘၣ်. တာကွၢာ်ကပာ်ပိာ်မုာ်တာပၣ်ယုာ်မၤသကိးတာအံၤ ဒုးအိန်ထီဂံတာကဲထီဂံလိဂံထီဂံတဖၣ်ဒ်အမ့ာ် တာတသ့ဂံနီဂံထီဂံလၢကပာ်ဖျါထီဂံပိာ်မုာ်အတာဘၣ်ယိဂံဘၣ်ဘီဒ်အမ့ာ်သ့ဂံထံးဒီးမုာ်ခါတာစုဆူဂံခိဂံတကး, ပိာ်မုာ်ခွဲးယာ်တဖၣ်, ဒီးတာသဘၣ်ဘၣ်အိန်ထီဂံဝဲအလီၤခံတာတဟံးန့ဂံတာဂံဝဲတာဝဲဘၣ်န့ဂံလီၤ.”

တနံအံၤ, ဒ်ပမၤလၢကပိၤကညီပိာ်မုာ်ကရၢအမုာ်နံအသိး, ပကိးသတြီထီဂံလၢတာဟ့ဂံလီၤသးနီၤနီၤအပူၤလၢ ပိာ်မုာ်ကပၣ်ယုာ်မၤသကိးတာလၢတာမုာ်တာခုာ်အကျိၤအကျဲခဲလၢာ်အပူၤဒီးတူၢ်လိာ်သကါအီၤန့ဂံလီၤ. ပအိန်ကတဲာ်ကတိာ်သးလၢပကမၤတာကိးမံးဒဲးလၢပမၤအီၤသ့, လၢပကဖိဂံလိာ်စုမၤသကိးတာဒီး ကညီခိဂံန့အဂုာ်အဂၤတဖၣ်လၢ တာကဒုးအိန်ထီဂံတာမုာ်တာခုာ်ဒီးတာသဘျီလၢအမ့ာ်အတိအဂီၢ်န့ဂံလီၤ. ပမၤသကိးတုာ်လံတာလၢ ပုၤကညီအတာဂဲၤလိာ်လၢတာတိာ်တြာ်အဂီၢ်န့ဂံလီၤ. ပအိန်ကတဲာ်ကတိာ်ပသးလၢလၢပုၤပုၤလၢ ပကမုာ်ပုၤမၤသကိးတာလၢ တာကျဲယုကျဲဖိးတာလၢ တာလၢတာမုာ်တာခုာ်အဂီၢ်န့ဂံလီၤ.

တာဆဲးကျိး-

၁. နီၢ်တာမုာ်စိ- +၆၆ ၈၁၀၂၆၆၇၃၈

၂. နီၢ်မ့ၣ်ဖိ- +၆၆ ၈၉၅၆၈၀၂၄၁